

ANSVARLIG UTGIVER:
Norges Handikapforbund Sørvest
Østre Nesttunveien 20,
Postboks 93, 5852 Bergen
Tlf: 55 11 99 50
Fax: 55 11 99 59
E-post: nhf.sorvest@nhf.no

ANSVARLIG REDAKTØR
Anne-Berit Kolås

REDAKTØR :
Alf Are Skog

I REDAKSJONEN FOR ØVRIG:
Rolf Østbø

UTGIVELSER:
Bladet kommer ut 4 ganger i året

Frist for innlevering av stoff
til neste nummer
10. november 2010

ANNONSER:
Media Direkt Norge

FORSIDEBILDE:
Wenche-Line Bergstad

LAYOUT:
Hvarings as | cathrine

TRYKK:
Bryne Stavanger Offset

OPPLAG:
2 800

LEDER

Anne-Berit Kolås
regionleder

Når dere leser dette er nok høsten på god vei, eller allerede kommet godt i gang. Om vi kan skryte av sommeren er jo veldig individuelt – jeg synes det er bra når jeg er østpå og det er rundt 20 grader, oppholdsvær og noe sol innimellom, men det synes visstnok ikke østlendingene. Jeg må si at jeg har nydt de få dagene med sol og 18-20 grader vi har hatt her i Nordhordland. Og jeg har nok samlet noen krefter for høstens arbeid også.

Og at dette kan bli en viktig høst er sikkert og visst. Regjeringen har planer om å fjerne særfradrag for store sykdomsutgifter. La oss håpe de tar til fornuften og ser at det vil gi en del mennesker svært mye dårligere økonomi og enda mindre muligheter til å delta i samfunnet. Sentralstyret i NHF har gitt en veldig tydelig uttale om hva de mener om denne saken.

Den andre store viktige saken i høst blir forslaget om at deler av hjelpemiddelformidlingen skal overlates til kommunene, og at kommunene skal få et rammetilskudd til dette. Når vi vet av erfaring hvordan slike overføringer blir behandlet i kommuner med allerede svak økonomi, kan vi nok frykte det verste. Det er her viktig at vi alle prøver å komme med innspill til kommunene når de skal lage sin høringsuttale på dette. Jeg opplever at flere kommunepolitikere ikke ser hva en slik løsning kan innebære for oss som er avhengig av hjelpemidler og som ønsker at dette tilbudet skal være likt i hele landet. Jeg føler at mange av dem kun ser at her blir det ekstra penger i potten deres. Og så kan vi jo i ettertid få oppleve at vi blir enda en utgiftspost for kommunene, enda mer "ressurskrevende" innbyggere som gjør at de må skjære ned på andre viktige oppgaver om vi skal få de hjelpemidlene vi er avhengige av for å få leve et selvstendig liv.

2011 blir et viktig år for NHF. Det skal være regionsårsmøte, årsmøter i Landsforeningene sentralt, det skal være lokallagsårsmøter og det skal være Landsmøte. På alle disse møtene skal det velges styrer – noen steder for ett år, for to år og sentralt i NHF for fire år. Til disse valgene trenger vi folk – vi trenger folk som har lyst til å bidra i det interessenpolitiske arbeidet i organisasjonen vår. Vi trenger folk som har mye tid til slikt arbeid, som har litt tid til slikt arbeid og som har lyst å dele sine erfaringer og kunnskaper med oss andre.

2011 blir også et viktig år i det generelle politiske norske samfunnet med fylkes- og kommunevalg. Det er viktig at folk fra NHF aktiviserer seg i det generelle politiske arbeidet i kommunene og i fylkene, så får du tilbud om å bli nominert ikke si nei før du har tenkt deg om – kanskje du faktisk kan bidra med noe viktig i slike fora.

Dersom du har lyst til å være med å påvirke gjennomføringen av Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (DTL), men ikke vil påta deg faste verv – har jeg en god ide til deg. NHF har nylig utgitt to hefter om DTL – et beregnet på deg som medlem og ett til virksomhetseiere. Disse kan du bestille hos NHF sentralt – og så kan du ha med deg noen til virksomhetseiere når du er ute – er det dårlig tilgjengelighet kan du levere et hefte og tilby at du eller en annen fra NHF kan komme og fortelle hva som er feil og hva de kanskje kan gjøre for å rette opp feilene. Vi er jo ikke fagfolk på byggetekniske ting, men vi kan være med å påvise hva som må rettes på for at de skal tilfredsstillende kravene til universell utforming og oppfylle DTL.

Jeg mener at om vi alle gjør det vi har mulighet til i påvirkningsarbeidet blir det mindre arbeid og ansvar på den enkelte og vi kommer raskere fram til målet om et samfunn tilgjengelig og brukbart for alle.

Ønsker dere en strålende høst!
Anne-Berit Kolås

INNHOOLD

Redaktørens spalte/kontorets spalte 3 | Bybanen på rett spor 4 | Tilretteleggeren et portrett av Ole Petter Hansson 6-8 | Kvinnherad - eit alternativt reise eller feriemål 10 | NHF Sørvest har fått ny hjemmeside 12 | Krig - storprodusent av funksjonshemmede 14-16 | Rapport om kartlegging av kommunale råd for funksjonshemmede i Hordaland og Rogaland 17 | Til brukerens beste 18 | NHF i ulike råd og utvalg 20 | Gjett-rett 21 | Solidaritetstanken 22-23 | Høstens kurs 24 | 78000 funksjonshemmede ønsker jobb 25 | Alfabetisk lokallagsliste 26 |

Skifte av redaktør

Som følge av stor arbeidsmengde har regionkontorleder Arild Birkenes gått ut av redaksjonen og som redaktør.

Regionleder Anne-Berit Kolås er nå ansvarlig redaktør og Alf-Are Skog er redaktør med Rolf Østbø som redaksjonsmedlem. Arild Birkenes vil fortsatt bidra med artikler.

Sørvesten har denne gang sett nærmere på det nye vidunderet innen kommunikasjon i Bergen kommune, Bybanen. Den ble formelt åpnet av Dronning Sonja 22 juni. Sørvesten gir Bybanen karakteren bestått. Når det er riper i lakken må ripene som kjent bearbeides for ikke å ødelegge produktet. Les mer om Bybanen i denne utgaven av Sørvesten. Portrettintervjuet er denne gang viet rektor Ole

Petter Hansson på Lundheim folkehøgskole. Det er sikkert en del NHF'ere som får vekket til live tanker og minner fra den tid da.

Ellers er det en reportasje fra Kvinnherad kommune i dette nummeret. Sørvesten har denne gang en artikkel om hvordan krig bidrar som storprodusent av funksjonshemmede. Nytt av året er at vi gir et gavekort på kr. 500 fritt valg musikk/bøker til vinneren av Gjett Rett konkurransen?

Så er det bare å brette opp ermene og komme seg i aktivitet, folkens!

Alf Are Skog
Redaktør
alf-are.skog@nhf.no

REDAKTØRENS
SPALTE

Da er sommeren på hell, ferien er over og vi er tilbake i hverdagsmodus igjen, men det kan jo være kjekt det også.

Vi på regionkontoret og regionstyret håper dere alle har hatt en fin sommer. Aktiviteten i alle lokallagene har vært rolig i juni og juli, og vi håper dere har hatt mulighet til å koble ut fra travle dager, og hvile ut før høstens aktiviteter setter inn.

For oss på regionskontoret benyttes de rolige månedene til å ta igjen det arbeidet, som skulle vært gjort for lenge siden!

Høsten aktiviteter: Likemannskurs knyttet til rehabilitering, blir arrangert 18-19 september i Stavanger.

I tillegg vil det bli gitt tilbud om grunnkurs i likemannsarbeid.

Det blir en samling i hvert fylke og dette må sees på som et innledende kurs i likemannsarbeid. Det er plass til maksimum 10 deltakere på hver samling.

Lederkonferanse/høstkurs 2010, blir arrangert 30-31 oktober i Hordaland. Tema for kurset vil være fysisk tilgjengelighet i kommuner i regionen. Bli kjent med aktuelle paragrafer i "Diskriminerings og tilgjengelighetsloven (DTL) og hvordan disse kan brukes i påvirkningsarbeid.

Mer utfyllende informasjon om kursene følger litt lengre bak i bladet. Informasjon om kursene kan også finnes på vår hjemmeside: nhf.soerwest@nhf.no
Mobil telefonsentral: Regionkontoret har gått over til mobilt sentralbord, slik at vi også kan ta telefonen om vi er ute på oppdrag andre steder.

Telefon sentralbord:

950 26 526/55 11 99 50
(Telefontid 09.00 – 15.00)
(telefon 55 11 99 50 kan benyttes parallellt fremover en stund)

Direktevalg hvis du vet hvem du skal snakke med:

Regionkontorleder
Arild Birkenes 917 25 940
Seniorkonsulent
Alf-Are Skog 950 64 490
Seniorkonsulent
Vigdis Hope 950 26 526
Landsforeningslagene 950 53 391

Hvordan er tilgjengeligheten i ditt nærmiljø?

NHF vinner stadig nye seire, men vi ser samtidig at det er langt frem!

Regionen og lokallagene – må satse sterkere for å gripe fatt i våre interessepolitiske saker. Vi ser at vedtatte rettigheter ikke alltid blir tatt på alvor i kommunene rundt omkring, og til dels treneres.

Som organisasjon må vi bli mer synlige på lokalplanet. Er vi er usynlige, hindrer dette rekrutteringen. Potensielle medlemmer ser ikke at vi jobber for viktige saker som angår dem. Vi treng er flere aksjoner som synliggjør oss. Tilgjengelighet er vårt viktigste arbeidsområde. Med Diskriminerings og tilgjengelighetsloven, og den nye Plan og Bygningsloven har vi fått viktige verktøy. Vi må lære mer om hva disse lovene innebærer, og bruke dem aktivt på en god måte. NHF lanserer nå to nye hefter om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Velkommen inn! heter det nye heftet som

Vigdis Hope
Vigdis.hope@nhf.no

KONTORETS
SPALTE

NHF nå utgir for å hjelpe virksomhetseiere til å finne løsninger på hvordan de kan gjøre sine inngangspartier og lokaler tilgjengelige for alle. Heftet gir også informasjon om hva diskriminerings- og tilgjengelighetslovens bestemmelser om universell utforming innebærer. Ikke godta diskriminering! er navnet på det andre nye NHF-heftet. Her gjennomgås saksgangen i forbindelse med klager til Likestillings- og diskrimineringsombudet til hjelp for alle som vurderer å klage, men trenger tips og råd om hvordan de skal gjøre det. Heftene kan lastes ned eller bestilles fra NHFs publikasjonsoversikt. Lokallagene er en veldig viktig ressurs for regionen. De trenger meningsfylt aktivitet for ikke å "sovne inn". Det er viktig at de opplever at det arbeidet de gjør og utfører betyr noe – ikke bare at det er et "hyggelig sted å møtes". Det er alt for lett å forholde seg passiv, og bare kreve at alle krafttak skal gjøres lenger opp i systemet.

Lykke til!

BYBANEN

på rett spor!

22.juni 2010 ble Bybanen i Bergen åpnet av dronning Sonja. Det har vært mye styr og støy omkring prosjektet. Det er et økonomisk sløseri, mente noen. Andre igjen mente den burde vært bygd ut enda lengre og fortere.

Tekst: Alf-Are Skog

Norges Handikapforbund meldte seg tidlig på for å mene noe om hvordan tilgjengelighet og fremkommelighet til Bybanen måtte være. I plan- og byggefase ble begrepet universell utforming stadig mer nevnt og det var en seier da bystyret enstemmig vedtok at bybanen skulle være universelt utformet. I etterkant vil gjerne de fleste si "at det skulle nå bare mangle", men det var den gang et prinsipielt viktig vedtak.

Ser vi på det som ligger foran av utbygningsplaner for Bybanen i Bergen blir arbeidet nå å ytterligere forbedre brukervennligheten for reisende med en funksjonsnedsettelse.

Hvordan er det så blitt? I hovedsak – veldig bra. Det er lett å komme inn og ut av vognene. Det er egen plass reservert

for rullestolbruker. Det er sikkert de som mener det er stigmatisering, men det er ikke slik at du må sitte der. Det er ment som et tilbud – en service."Neste stasjon" annonseres gjennom høyttaler og digitalt. Det er trykknapp (blå) på utsiden/innsiden av bybanevogn som signaliserer til vognfører at kunde trenger lengre tid til på/avstigning. Ved å trykke på knappen står dørene åpne inntil vognfører lukker de. Det er nivåforskjell både vertikalt og horisontalt mellom perrong og bybanevogn. Det er ikke bra og det var lovet utbedret i løpet av sommeren ved å legge gummi mellom. Dette er et mindre problem for de som bruker elektrisk rullestol med små hjul bak. Ut fra henvendelse som NHF Sørvest har gjort er det ingen brukere med slike rullestoler som har kjørt med banen som har meldt om

problemer. For rullestoler med små hjul foran er det forbundet med fare for å sette hjulet fast. Det samme vil være for rullatorer. Det er gode ledelinjer for synshemmede på perrongen. Tilkomst til perrong og krysning av spor er det ikke registrert problemer med. Derimot er betalingsautomatene ikke universelt utformet. Synshemmede kan ikke bruke disse ved egen hjelp. Det er en berøringsordning på skjerm som kun gir deg veiledning forutsatt at du ser teksten. Automatene er høyere enn standard. Det betyr at punktet for input av kontanter/kort er for høyt for en som sitter i rullestol. Dette ble tidlig i byggefase gitt beskjed om fra funksjonshemmedes interesseorganisasjoner. Nå i innkjørfasen har NHF Bergen og regionskontoret foretatt en befarings på snart alle stoppestedene. Dette vil være utgangspunktet for en henvendelse som vil gå til eierne og de som drifter bybanen om hva som må utbedres.

En tur med bybanen anbefales. Det er en reise gjennom et nytt landskap. Fra bybanevognen har du flott utsikt under en stillestående reise. Ta deg en tur!

LAGUNEN

regionens største
handleopplevelse

HANDIKAPSERVICE

- Mer enn 135 butikker •
- Luftige fellesarealer •
- Egne parkeringsplasser •
- Heisadkomst i ulike soner av senteret •
- Trinnfri adkomst til parkering og senteret •
- Heiser tilpasset rullestolbrukere •
- Elektroniske handlevogner •
- Handikaptaoletter •
- Utlån av rullestoler •

Åpningstider

10-21 (18)

LAGUNEN **STORSENTER**

www.lagunen.no

Som kongsgarden i eventyret ligg Lundheim folkehøgskole oppi lia med vidt utsyn over den vene Moi-grenda. Bak skulen tøyser liene seg med mektige mastetre langt oppover. Det er noko storsleg og rommeleg med Eikeland, som garden har heitt frå vikingtida. No heiter garden Lundheim, eit namn med god og ekte klang, eit namn som er kjent og kjærte vide ikring.

Tilrettelegge

Et portrett av Ole Petter Hansson

Tekst: Rolf Østbø

Slik lyder det i Olav Heskestads glimrende beskrivelse i heftet "Mellom tradisjon og visjon" som ble gitt ut i anledning skolens 40-års jubileum i 1989.

Det er vinter og årstallet er 1992. På Lundheim folkehøgskole er det hektisk aktivitet. Den unge vikarierende rektoren Ole Petter Hansson merker den samme nervøsiteten som han tidligere har registrert før viktige fotballkamper. Den gang han var tilretteleggeren på midtbanen, enten han spilte for Flekkefjord Fotballklubb eller Moi Idrettslag.

Sammenligningen er for øvrig helt

relevant til dagens situasjon, fordi han har invitert til lederkurs for å finne ut hva de ansatte er gode på sammen, og hva de skal "trene på" for å bli bedre på andre områder.

Som foredragsholder har han invitert tidligere Viking- og landslagstrenerer i fotball, Kjell Schou Andreassen.

– Hva husker du fra dette arrangementet?

– At det var veldig interessant! "Schouen" tok utgangspunkt i situasjoner på fotballbanen. Som at en pasning har både en avsender og en adressat, og hvis ikke begge parter gjør det de skal gjøre, blir pasningen

mislykket. Vi ble snart klar over at det var mye fra fotballen som hadde overføringsverdi til bedriften.

Selv om det snart er tjue år siden, husker jeg at utbyttet fra disse dagene var stort, selv om jeg også minnes at Schou Andreassen var intens og krevde mye av hver enkelt av oss!

Inkludering og engasjement

Hansson var 25 år da han i 1982 begynte som lærer ved Lundheim folkehøgskole, hvis bygninger stolt kneiser i fjellsiden over Moi. I avstand er det ikke langt fra Flekkefjord, der han kom fra, men fylkesgrensen måtte han i alle fall krysse.

ren

Nylig ferdig med lærerskolen, hadde han fått med seg at Lundheim hadde et ledig vikariat som lærer. Han visste ikke mye om skolen, men det lille han hadde hørt var utelukkende positivt.

Unge Hansson må også ha gitt et positivt inntrykk, for etter at han viste interesse for stillingen gikk det ikke lang tid før jobben var hans!

– Den første tiden, ja faktisk de første årene, følte jeg meg som lærer under opplæring. Det oppfattet jeg utelukkende som en fordel, for det var et dynamisk miljø på skolen og jeg lærte ekstremt mye av dyktige kolleger.

En del av den mentaliteten som hersket på skolen fant jeg også i Lundheim-rittet, der deltakerne utførte prestasjoner verken de selv eller andre trodde var mulig.

Lundheim-rittet som arrangement gikk av stabelen for første gang i 1979 og løypa gikk opprinnelig de 240 kilometrene mellom Sandnes i nord og Søgne i sør. Deltakerne har i tidens løp brukt forskjellige sykler, rullestoler og andre framkomstmidler og rittet gikk opprinnelig over tre dager.

– I *Lundheim folkehøgskoles jubileumsbok fra 1999 skrev du blant annet at ditt håp var at skolen skulle bli oppfattet som en merkevare. Har dere lyktes med det?*

– Både og.....mulig at vi ikke har nådd godt nok ut. Men jeg er sikker på at alle som har vært elever, eller på andre måter vært i kontakt med oss, vet hvilke verdier vi står for, nemlig inkludering og engasjement!

Inkludering og engasjement må også ha vært rettesnoren for Ragnvald Ask, skolens første rektor. Ask var lærer ved folkehøgskolen Fredtun i Stavern da han svarte på annonsen og sa ja til å bli styrer, som det het den gang.

Dette var i 1949, og lokalene den visjonære Ask hadde sin første arbeidsdag i var vanførelaget Samholds kombinerte arbeids- og feriehem, Fjordsyn, ved Riska i Sandnes kommune. Bygget var bare en brakke som tyskerne hadde etterlatt seg og manglet det meste av komfort. Det viktigste var imidlertid på plass; tilgjengelighet for funksjonshemmede!

Norges Vanførelag (NVL) ble stiftet i 1931, og hadde tidlig hatt som målsetting å gi bevegelseshemmet ungdom muligheter for teoretisk opplæring, ut over sju års folkeskole. Dette var også kongstanken til Ragnvald Ask. Hans visjon var at funksjonsfriske også skulle få plass sammen med funksjonshemmet ungdom ved skolen.

Entusiasmen fra kolleger var imidlertid noe avmålt. Kommentarer som falt var blant annet: Hvordan kan det ha seg at du har forlatt folkehøgskolen og begynt i vanførearbeidet?

Dette var som nevnt i 1949, og årsaken lå nok mest i etablerte holdninger om at teoretisk skolegang ikke lå for mennesker med fysiske handikap.

Skolebygningenes beskaffenhet var så dårlige at nye lokaliteter allerede etter ett års drift sto øverst på ønskelisten. Da vanførelaget ble kjent med at gamle Moi turisthotell var til salgs, var de ikke sene med å melde sin interesse.

Rike utlendinger

Turisthotellet var et staselig bygg der det hadde stått og ruvet over Moi-bygda i

over en mannsalder. Opprinnelig hadde stedet vært både bispegods, prestegård, militær offisersgård og i 1750 flyttet selveste sorenskriveren i Jæren og Dalane hit.

For å sette det hele i perspektiv, finner vi gården Eikeland nevnt i skrifter helt tilbake til 1467. Christian 1. var konge i Norge, det er forresten han som er stamfar til dagens skandinaviske monarker. Lenger sør i Europa er den 16 år gamle Christofer Columbus selvfølgelig helt uvitende at han om 25 år ved en feiltagelse skal "oppdage" Amerika!

På 1920- og 1930-tallet var det hollendere og engelskmenn som dominerte i gjesteboka på Moi Turisthotell, og barn som kom syklende fra gårdene på Hovsherad og Heskestad gjorde store øyne da de kunne observere rike utlendinger som sto og fisket i Åna-Sira vassdraget.

Så kom krigen, og hotellet ble omgjort til soldathjem for tyskerne. Krigstrøtte soldater fikk slappe av her noen uker, før det på nytt bar ut til det uvisse.

Etter krigen ble Eikeland først solgt til Poståpnernes Landsforbund, som ville bruke stedet til hvile- og feriehem for medlemmene. De fant imidlertid snart ut at stedet ikke passet så godt til dette formålet og solgte derfor Eikeland til det som i dag er kjent som Lundheim folkehøgskole.

Historie til side; en stor andel av elevene er funksjonshemmede. Hvordan fungerer integreringen?

– Vi har gjennom årene flere ganger blitt kritisert for at vi faktisk har for mange funksjonshemmede elever ved skolen. At det er unaturlig.

Da sier vi at hos oss vil funksjonshemmede elever alltid være en sterk gruppe!

Hansson utdyper: Fordelene er, slik jeg ser det, åpenbare! Det er ikke den ene som skiller seg ut, som det må tas hensyn til. Som det må lages ekstra tilpasninger for. Det noen kaller unaturlig, sier vi er en naturlig del av dagliglivet.

Hansson er ivrig nå, og lener seg en tanke over bordet der vi sitter og utbryter: Er det ikke det som er valgfriheten da? Du kan velge mellom å være hos oss, der du er medlem av en stor gruppe, eller å være et sted der du må være den ene!

– Men hvordan rimer det med det du tidligere har hevdet, at alle ikke kan være med på alt, eller dine utsagn om at hvis alle opplegg innen faget friluftsliv skal tilpasses alle, vil det neppe bli noen

særlig utfordring for de mest eventyrlystne blant oss?

– Ja men det er jo ingen motsetning i dette. Det må ikke være slik at hvis noen ikke kan gjennomføre en tur, så skal ingen gjøre det. Når det er sagt, har vi omtrent 30 elever som har behov for ekstra oppfølging. Av disse er det ti rullestolbrukere.

Denne våren hadde NRK suksess med programmet "Uten grenser". Vi ble også inspirert av Lars Monsen og hans deltakere, derfor har vi tatt kontakt med en mann som driver hundegård i Sirdalen. Han har hunder av rasen Siberian Huskies, og skal hjelpe oss med et opplegg å la Monsen.

– En av dine store lidenskaper er litteratur; hva leser du?

– Akkurat nå leser jeg "Little Bee" av den britiske forfatteren Chris Cleave, som handler om en nigeriansk 16-åring som er ulovlig innvandrer i London. Men for å være helt ærlig, foretrekker jeg de gamle klassikerne. Dette skyldes særlig det faktum at selv om dagens bøker inneholder den gode historien, mangler de fleste av dem undring på de store spørsmålene i livet!

– *Kan du utdype det?*

Hansson klemmer nevene sammen, vrir på overkroppen og sannelig trer noen rynker fram i pannen. Når svaret kommer, på Flekkefjorddialekt, er det enkelt og poengtert.

– For meg er den russiske forfatteren Fjodor Dostojevski og vår egen Alfred Hauge gode eksempler i så måte. Både liv og forfatterskap henger nøye sammen i deres bøker. Begges forfatterskap kjennetegnes av de tre elementene Den gode historien, handlingen foregår ofte på Det sjelelige plan der også psykologien trer

fram, og sist men ikke minst Den åndelige dimensjonen.

Altså det som, etter min mening, utgjør de store spørsmålene i livet!

At Ole Petter Hansson nevner Alfred Hauge i samme åndedrag som Dostojevski burde ikke overraske dem som kjenner skolen historie.

Det er nemlig et faktum at Alfred Hauge, som virkelig ruver i norsk litteraturhistorie, skrev de fleste av bøkene sine mens han bodde på Lundheim.

For å bruke Hauges egne ord: Eg kjende meg velkommen til Lundheim første gongen eg kom dit, og har gjort så alltid sidan. For meg har Lundheim vore min beste bokmannsarbidsstad alt frå 1955 til denne dag. (1974, red. anm.)

I følge Hansson var det Hauges vennskap med Ragnvald Ask som gjorde at det ble stilt rom til disposisjon for Hauge på Lundheim. I 1974 var Alfred Hauge også medlem av skolens styre.

Ikke bare en skole, men også et hjem

– *Det sies om deg at du elsker musikk, og vet utrolig mye om emnet.*

– Jeg har mine favoritter, ja. The Beatles, Bob Dylan og Johnny Cash, samt Larry Norman, som blir kalt kristenrockens bestefar, betyr mye for meg.

Når det gjelder Beatles så revolusjonerte de jo populærmusikken/ rocken i sin tid. Det beste eksemplet på det er albumet "Revolver" som jeg mener er helstøpt, uten et svakt spor! Dylans tekster fascinerer fremdeles og det er få som synger gospel som Johnny Cash! Dessuten blir jeg stadig oppdatert på musikk gjennom elevene. For å illustrere det, kjøpte jeg plater av Foo Fighters og The Killers for ikke så lenge siden. (nydelige "Are We Human Or Are

We Dancers?" av The Killers blir spilt mye i radioen for tiden. Red. anm.)

– Hva er viktig for deg i forhold til den jobben du skal gjøre på Lundheim?

– For meg er det viktig at det er en kristen overbygning i tilværelsen. Jeg tenker på de tre hovedelementene kropp, sjel og ånd. På skolen har vi tanker for dette!

Når det er sagt, er det viktig for meg å framheve at alle er velkommen til Lundheim folkehøgskole, uansett livssyn. Det er vesentlig for meg å få fram nettopp det, fordi Lundheim ikke bare er en skole, men også et hjem.

Mennesket er både kropp og sjel, og verdien av det menneskelige er viktig hvis vi skal oppnå en helhet – eller balanse for å si det sånn. Dette er noe vi tilstreber hele tiden, og har vi ikke lykkes med det, er det i alle fall målet!

Jeg kommer fra et hjem der min far i en periode arbeidet i Frelsesarméen. I oppveksten gikk jeg på søndagsskolen, og senere deltok jeg i kristent ungdomsarbeid. – *Som kristen; hvilket forhold har du til Israel, og hva mener du om det som skjer i dagens Midtøsten?*

– Jeg er svært ydmyk i forhold til konflikten i Midtøsten. Palestinere og israelere har en lang vei å gå for å skape gjensidig tillit, og i den forbindelse er det viktig at begge parter begynner å samarbeide til felles beste. Det største problemet her hjemme er at debatten til tider er preget av sort/hvitt tenkning.

Selv om Israel er Guds utvalgte folk, gir det dem ikke rett til å gjøre hva som helst. Jeg har for eksempel liten sans for den såkalte beskyttelsesmuren. Det er begått urett mot palestinerne, men på den annen side har Israels folk rett til å leve uten at de skal bli utsatt for selvmordsbombere!

Det mest fornuftige som er sagt om dette temaet, kommer fra Anne Lillevand. Hun pleide å si at Gud er glad i både israelere og palestinere.

Anne Lillevand, som ble kalt "Mor Lundheim", var husmor på Lundheim folkehøgskole i en mannsalder og ble med sin væremåte et forbilde for mange, også for Ole Petter Hansson.

– Jeg vet at du er meget godt likt av både kolleger og elever. Er det viktig for deg, som rektor, å gå en balansegang mellom det å være godt likt og noen ganger ta upopulære avgjørelser?

– Fordi jeg er glad i mennesker, betyr det mye å være godt likt. Selv om jeg nok betrakter meg som konfliktsky, må jeg noen ganger bare gjøre det som situasjonen krever.

"A man has to do what's he got to do", sier rektoren avslutningsvis med glimt i øyet.

Husbanken

**Har du spesielle boligbehov?
Snakk med Husbanken!**

**Les meir på www.husbanken.no
eller ta kontakt på telefon: 815 33 370**

www.osbuss.no

- * Transport av små og store grupper.
- * Transfer til og fra Flesland.
- * Vi skreddersyr turer etter kundens ønske
- * Vi har busser fra 11 til 50 sitteplasser.

- * Kvalitet!
- * Sikkerhet!
- * Fleksibilitet!

Kontakt oss for en hyggelig prat ☺

Osbuss AS
Tlf: 56 30 99 80
Vakt tlf: 48 10 31 00
Mail: post@osbuss.no
www.osbuss.no

STUDIO PASSIV

*Du finner oss i kultur huset på Rong.
For info ring 93016796 William Oen.*

Regnskapservice Vest AS

Autorisert regnskapskontor

Postboks 76
5371 SKOGSVÅG
Tlf 56 33 72 44/997 98 446

Utfører tjenester innen regnskap, lønn, fakturering.
Også behjelpelig for utarbeidelse av ligningspapirer
for personlige skatteyttere, samt annet regnskapsarbeid.

Bedriftsveien 6, 4353 Klepp stasjon - tlf. 51 78 99 00 - www.blockberge.no

Vi takker
alle våre
annonsører
for den flotte
støtten!

Postboks 226, 5201 Os

Tlf: 56 30 15 83

Fax: 56 30 12 50

E-post: ssamdal@online.no

Vi påtar oss alle arbeider i forbindelse med:

- VVS
- TV-inspeksjon av rør og kabler
- Lokalisering av rør og kabler
- Lekkasjesøk
- Rehabilitering av avløpsledning uten oppgraving

Åpn.tider: Ons - Fre: 08.30 - 16.00

**KOM OG SE VÅR FINE UTSTILLING
I JORDMORSVINGEN 2**

Dolphin

Plattformv. 5, Pb. 63, 4098 Tananger

Tlf. 51 69 43 00 • www.dolphin.as

Kvinnherad

– eit alternativt reise eller feriemål.

Kvinnherad er den femte største kommunen i Hordaland og har ca 13 100 innbyggjarar og eit flatemål på 1137 km².

Tekst og foto: Nils Magne Kloster

Du kjem til Kvinnherad frå aust gjennom Odda og Folgefonntunnellen som går under Folgefonna og er 11 km lang. Frå Sør kan du komma via Ølen og ferje frå Utbjoa. Alternativet er kyststamvegen gjennom Sveio og Bømlafjordtunnellen og ferje frå Skjersholmane på Stord. Frå nord kan du komma via Fusa eller Kvam kommunar til Gjermundshamn. Då er du alt i Kvinnherad, då kommunen ligg på båe sider av Hardangerfjorden men utgjer også øyane Varaldsøy, Halsnøy, Borgundøy og Fjelbergøy. Frå Gjermundshamn kan du ta ferje til Åsnes ferjestø, nyopna 1. juli 2010. Kvinnherad fekk eitt nytt Storsenter på Husnes i 2009. I parkeringshuset under senteret er det åtte HC plassar. Fem på rekke til høgre når ein køyrer inn og tre HC plassar på motsatt side der ein og kan køyre ut. Her er det berre nokre meter over til anna varehus. Denne strekninga er skrånande oppover og overbygd. Kanskje litt bratt for manuelle stolar, men mindre skrånande rampe går langs husveggen frå parkeringplassane på uteområde. Ved å nytta desse rampane kjem ein og til uteområde med tre uterestaurantar. Desse kan ein også lett nå frå innsida. Ein kan og parkera i sentrum ved biblioteket, banken og det gamle senteret. Her er det to HC plassar ved hovudinngangen som

dessverre oftast er opptatt av ikkje funksjonshemma. Det er lett å ta seg inn til alle sentera denne vegen då det er heilt plant her. Storsenteret har godt merka HC toalett og eige stellerom for småbarn. Det er god skilting inne og ute. Pr juni 2010 er deler av uteområdet enno ikkje ferdig, slik at trafikkbilete kan virka noko uoversiktleg ved parkeringshuset og nær storsenteret. Dette skal rettast på innan kort tid. Like ved Husnes sentrum ligg Opsangervatnet. Her finst det fiskebrygge særskilt tilpassa rørslehemma og brukande strandområde. Om fisken bit er meir usikkert. Det går og ein kort men godt brukande sti langs vatnet og ut til ei halvøy, denne kan nyttast av rullestolbrukarar. Stien starta ved Roklubben sine lokaler ca 100m frå sentrum.

Er du først innom Kvinnherad og interessert i litt turkøyring med rullestol, går det kilometer med turløyper utanfor alfarveg. Dette er den gamle postvegen som nå er restaurert. For manuelle rullestolar og kombistolar for inne/ utebruk kan det by på utfordringar då deler av løypene/stiane er temmeleg bratte. Men med god assistanse vil store strekkingar vera overkommelege for dei fleste. Underteikna køyrer Balder m/bakhjulsdrift og har køyrt store deler av løypa m/ass. Dei bratte stigningane/utforbakkane er ikkje å tilrå utan assistanse med denne type

stol. Du kan og trilla på brei veg inn Handelandsdalen (Valen), der elva renn tett ved vegen. I "enden" av vegen der er det ein stor overbygd grillplass. Alle stiane er grusa. Du kan også komma til Bondhusvatnet med rullestol. Vatnet ligg under ein brearm til Folgefonna. Du parkerar i Sunndal. Bli det for strevsamt å ta seg oppover bakkane i rullestol, kan du få lov å køyra opp med bil. Slik avtale må ordnast på førehand. I Rosendal kan du besøkja Steinparken og Baronihagen som har fine stiar – men sjølv Baroniet er dessverre ikkje tilgjengeleg for rullestolbrukarar. På Halsnøy er det nå fleire nye utleiehytter som er tilpassa rørslehemma. Ei av hyttene har og eigen 16' catamaran med køyrelem for ombordstiging, denne er disponibel for leigetakarar. Hyttene har svært høg standard med plass til åtte-ti personar, ei av hyttene (N18440) kan ta to rullestolbrukarar. Du kan fiska frå terrassen med stong frå to av dei. Kontakt Fjordferie <http://www.fjordferie.net/no/> og sjekk ut H14 Fjordbris feriehus og H43 Eidsvikkaien feriehus nr 3 (under bygging juni 2010). Sjekk også Novasol N18440 Halsnøy. <http://www.novasol.no/f?q=N18440&com=NOV&l=578&the me=CON>

Du kan og kontakta underteikna for meir informasjon om kommunen.

HAUGESUND

Veidekke Distrikt Haugesund

Karmsundg. 51, 5531 Haugesund
Tlf. 52 80 60 00 Fax. 52 80 60 01
Vi støtter Handikaplaget

HÅ

HÅ KOMMUNE

Pb. 24, 4368 Varhaug
Telefon 51 79 30 00
Støtter NHF

KARMØY

Rolf Davidsen Helseagenturer AS

Postboks 238, 4291 Kjøpervik
Tlf. 52 84 45 00 Fax. 52 84 45 09
E-post: rdhelse@online.no

KLEPP

STAVANGER

kvaleberg industri
Flinteg. 2A, 4016 Stavanger
Tlf. 95 40 03 00 · Fax. 51 95 04 99

SANDNES

Rogaland

Bilverksted

rogaland.bilverksted@start.no
Midtbergv. 2, 4313 Sandnes
Tlf. 51 80 07 90 Fax. 51 80 07 91

SOLA

Kakekompaniet

Sunt, Søtt og Stilig

STAVANGER

TALISMAN

E N E R G Y

Pb. 649 Sentrum, 4003 Stavanger
Tlf. 52 00 20 00
Ønsker alle GOD JUL og GODT NYTT ÅR

Vi takker alle våre
annonsører for
den flotte støtten!

TIME

Time kommune

Arne Garborgs v. 30,
4349 Bryne
Tlf. 51 77 60 00
www.time.kommune.no

STORSTOVA

Tlf. 51 48 14 10 www.storstova.no

JÆREN INDUSTRIPARTNER

Håland Vest, 4340 Bryne
Tlf. 51 77 06 00 www.jias.no

KLEPP

Jæren Folkehøgskule

Søren Øvretveitsvei 9, 4352 Kleppe, Tlf. 51 78 51 00

SOLA

Sola Taxi

Postboks 157, 4097 Sola, Tlf. 51 65 04 44

TIME

Jærtun Lutherske Friskule

Postboks 61, 4349 Bryne, Tlf. 51 48 47 44

Taxi

51 90 90 90

Stavanger Taxi www.stavanger-taxi.no

deltapump

www.deltapump.no

Nortura

AIRPORT HOTEL
STAVANGER

TLF: 51 94 20 00

DNV

Det Norske Veritas AS

4007 Stavanger
Tlf: 51 50 60 00
www.dnv.com

NHF Sørvest har fått ny hjemmeside

Tekst: Vigdis Hope

Onsdag 5. mai publiserte NHF Sørvest sin nye hjemmeside. Hjemmesiden kan besøkes www.nhf.no/soerwest.

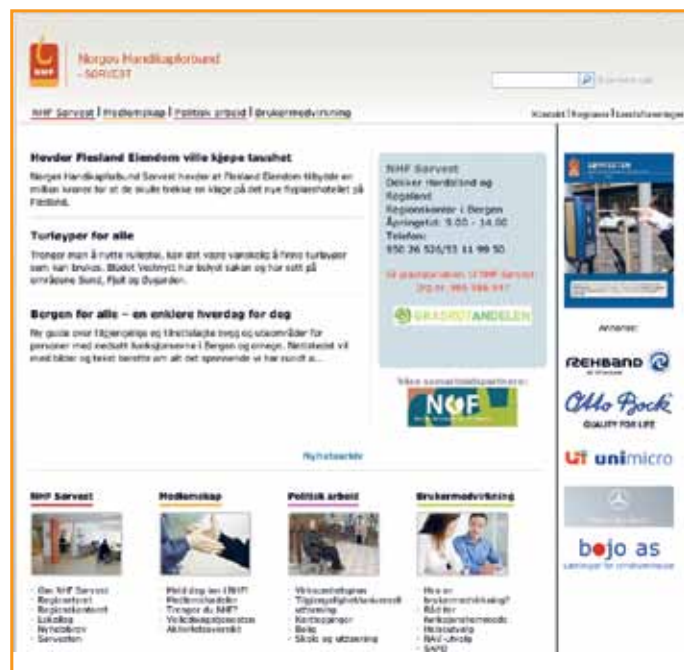
Her ligger mye informasjon, så ta en titt på siden og bli litt kjent med den.

På forsiden av hjemmesiden vil alltid de tre ferskeste nyhetene ligge. Går man inn på nyhetsarkiv, vil man finn tidligere publiserte nyheter. Siden består ellers av 4 hovedtema: NHF Sørvest - Medlemskap - Politisk arbeid og Brukermedvirkning.

Vi har opprettet en link for aktiviteter på hjemmesiden. Her legger vi ut informasjon om ulike aktiviteter i regionen. Vi tar gjerne imot informasjon fra publikum og lokallag. Tekst og bilder sendes til: vigdis.hope@nhf.no

Under tema NHF Sørvest, har vi opprettet i undermeny: "Sørvesten". Her ligger forsidebilde og innhold av tidligere medlemsblad.

Har du tips som du ønsker å formidle på hjemmesiden, ta kontakt med oss!

Zitzi Delfi Pro - den nye generasjonen

Zitzi Delfi har kommet i en ny forbedret versjon, med flere og enklere muligheter for justering.

Kontakt oss for mer informasjon eller utprøving/demo.

Tlf: 66 81 60 70
e-post: firmapost@hm-spes.no

Nå er også nye Flipper Pro inneunderstell her, i ny lekker design og enklere løsninger for hev/senk.

NYHET!

Trollåsvn. 8, Postboks 628, N-1411 Kolbotn • tlf: 66 81 60 70 • faks: 66 81 60 71
firmapost@hm-spes.no • www.hjelpemiddelspecialisten.no

hm
Hjelpemiddelspecialisten as

ROGALAND FYLKESKOMMUNE

REGIONAL UTVIKLING

4010 Stavanger

Tlf. 51 51 66 00

*Vi oppfordrer alle våre innbyggere til
å vise ansvar i trafikken.*

Behov for bedre tilgjengelighet?

Vi tilbyr rimelige, driftsikre,
plassbesparende og fleksible løsninger
til eksisterende og nye bygg.

- Plattformheiser i sjakt
- Åpne løfteplattformer
- Trappeheiser
- Lavløftere

De fleste produkter er prisforhandlet
med RTV.

Ta kontakt med oss for nærmere
informasjon, og la oss være med og
løse dine utfordringer.

TKS AI plattformheiser med glass

Heisen er EU-typegodkjent av
Det Norske Veritas og CE-markert

www.tksheis.no

Ta gjerne kontakt for mer
informasjon

N-4355 Kverneland
Tlf.: 51 77 05 00
Fax: 51 48 72 28
e-post: tkshels@tks-as

Bryne Stavanger Offset

– Norges ledende leverandør av trykksaker

Telefon 51 56 91 00 | Auglendsdalen 79, 4017 Stavanger
www.bsoffset.no

Alle som viser gyldig ledsagerbevis eller annen
bekreftelse på at de kommer fra institusjon
betaler for 1 billett og får 1 billett.
Gjelder for alle forestillinger
i Sandnes og Stavanger*

For mer informasjon
ring 51 51 07 00
www.sfkino.no

*Gjelder ikke luksussalen

Orstadvegen 96, 4353 Klepp St. Tlf. 51 78 87 00 Fax: 51 78 87 01
e-post: ktr@hamstad.no www.hamstad.no

KRISESENTERET | STAVANGER

Kriसेsenteret har åpent hele døgnet!
Ta kontakt på telefon 51 53 06 23

Les mer om oss på
www.stavanger-kriसेsenter.no

Seland Optikk

interlens
SANDNES • KLEPP • SOLA

Tlf. 51 69 58 90
Solakrossvegen 26, 4050 Sola

Krig

Storprodusent av funksjonshemmede

I vårt fredelige hjørne av verden sier vi at fra å være en gruppe som blir oppfattet som snille og takknemlige, må vi endre strategi og bli bevisste på at det ikke er beina det er noe galt med, men omgivelsene!

Tekst: Rolf Østbo

For oss er det naturlig å tenke slik. Men det skulle vært interessant å vite hvordan det er å være funksjonshemmet i land der majoriteten av innbyggerne lever under det som FN har definert som fattigdomsgrensen. Eller hvordan det er å være funksjonshemmet og i tillegg være på flukt, eller å bo i et land som er i krig.

Flyktninghjelpen utgir hvert år statusrapporten Flyktningregnskapet, med undertittelen "Alt om mennesker på flukt over hele verden". I følge regnskapet for 2008 er 41,2 millioner mennesker på flukt. Man vet at utviklings- og konfliktland har sin naturlige andel funksjonshemmede.

Fattigdom og krig masseproduserer flere, og fattigdom reduserer mulighetene for overlevelse.

Om vi regner med at mellom fem og femten prosent av befolkningen i et fluktområde er funksjonshemmet, kan det her være snakk om fem millioner mennesker.

Et eksempel på hvordan krig og konflikt rammer syke og funksjonshemmede, er meldingen om at sju oksygenmaskiner (pustemaskiner) på vei til sykehus i Vestbredden og Gaza er blitt beslaglagt av israelske myndigheter. Oksygenmaskinene ble beslaglagt fordi myndighetene mener det er risiko for at utstyret kan brukes til andre formål enn medisinsk hjelp. Det er den israelske avisen Haaretz som melder dette, avisen

siterer det palestinske nyhetsbyrået Ma'an.

Det medisinske utstyret, som har en verdi av over fem millioner kroner og er betalt av norske myndigheter, har stått på lager i Vestbredden i over sju måneder.

Goldstone-rapporten

Det er forståelig at Israel mener det er nødvendig med strenge sikkerhetstiltak for å hindre import av våpen til det palestinske området.

Men det er helt uforståelig å ture fram på en slik måte israelske myndigheter gjør. Å nekte Røde Kors og andre nødhjelpsorganisasjoner å komme fram med hjelp, er maktmisbruk av aller verste slag!

Goldstone-rapporten er en

offisiell rapport, laget for FNs menneskerettighetsråd om krigshandlingene i og omkring Gaza rundt årsskiftet 2008-2009.

Kommisjonen som har utarbeidet rapporten er ledet av Richard J. Goldstone. I rapporten blir Israels bruk av hvitt fosfor og flechette-prosjektiler (små stålpiler) tatt opp. Riktignok er ikke disse våpnene forbudt, men når de brukes i tettbygde områder er skadevirkningene enorme.

Goldstone-rapporten forteller også at det foreligger vitnemål fra leger om et stort antall alvorlige skader som ser ut til å komme fra dime-ammunisjon. En av disse legene er nordmannen Mads Gilbert, som sammen med kollega Erik Fosse var de eneste utlendingene som klarte å ta seg inn i Gaza under krigen i

januar 2009, der 1455 palestinere og 13 (!) israelere ble drept. I tillegg ble 5300 palestinere såret, de fleste alvorlig.

Dime-bomben, som blir betegnet som verdens nyeste våpen, har en kapsel av karbonfiber. Ved eksplosjonen holder kapselen trykket uvanlig lenge, slik at det bygges opp et ekstremt høyt trykk og temperatur i kapselen før den pulveriseres. Den er fylt med eksplosiver blandet med et pulver med tungmetalllegering. Pulveret med tungmetall får så stor fart at personer som blir truffet får pulveret langt inn i, eller gjennom vevet slik at de anatomiske strukturene blir fullstendig ødelagt. Det er vanlig at armer og ben amputeres under eksplosjonen.

På grunn av vevsødeleggelsene av det varme tungmetallpulveret er det ofte nødvendig å amputere mer under behandlingen enn det som ble ødelagt under eksplosjonen. En av bombens egenskaper er at den gjør liten skade på strukturer som er litt lenger unna det som det er siktet på.

Ingen kriger er like, men alle kriger produserer funksjonshemmede!

I Midtøsten har krig, okkupasjon og konflikter stått på dagsorden de siste 60 årene, og det er sannelig ikke mye som tyder at det vil bli fredelig der med det første.

Den delen av historien som omhandler den nye staten Israel, startet med delingsplanen for området som FN utarbeidet og satte ut i livet i 1948.

Fordi nazistene i flere år på 1930 – 1940-tallet spredte et ufattelig hat mot jødene og alt som var jødisk, fikk dette forfulgte folkeslaget en bølge av sympati fra en hel verden i tiden etter Tysklands kapitulasjon i 1945.

Når en tenker på hvilke lidelser jødene hadde blitt utsatt for gjennom nazistenes grusomheter i forkant av, og gjennom 2. verdenskrig, var ikke dette mer enn rett og rimelig!

Den nye staten Israel

Grunnen til at så mye har gått feil siden FN tildelte landområder til palestinere og jøder på slutten av 1940-tallet, kan være så enkel at det er vanskelig å enes om en felles politikk når mennesker fra forskjellige kulturer i hele verden skal bo innenfor et lands grenser bare fordi de har blitt tildelt et landområde der deres forfedre en gang bodde.

Noe av det første som skjedde da statsminister David Ben Gurion proklamerte staten Israel i 1948, var at styrker fra Egypt, Jordan, Syria, Irak og Libanon bare to dager senere gikk til angrep på den nye staten.

En samlet araberverden forsøkte altså å knuse Israel i fødselen, men ble grundig slått! Siden da har det meste gått galt! Israel begynte nesten umiddelbart å utvide sitt territorium vesentlig i forhold til FNs delingsplan. I tillegg ga landet blaffen i FN-vedtaket om Jerusalem, og erklærte Øst-Jerusalem som Israelsk.

I 1982 skjedde det kanskje verste terroranslaget Israel har gjort. Ledelsen i den israelske hæren slapp kristne libanesiske soldater, kalt falangister, inn i de to flyktingleirene Sabra og Shatila i Libanon. Falangistene drepte for fote med kniv og øks, men gikk senere over til skyting for på den måten å drepe flest mulig kvinner og barn på kortest mulig tid. Hele denne massakren ble på forhånd godkjent av israelske toppledere. Som en følge av blodbadet måtte den israelske forsvarsministeren, Ariel Sharon gå av. Minst 800 forsvarsløse mennesker ble utryddet!

Den siste tildragelsen som har skjedd, var da militærmakten Israel bordet et skip i internasjonalt farvann på vei til Gaza med mat og medisiner. For mange virker det meningsløst at mennesker måtte bøte med livet i en slik aksjon.

Debatten som foregår i Norge er imidlertid ofte preget av svart/hvitt tenkning. Meningsbærerne for sitt syn klarer ikke å innrømme den andre parten noen rett, og det må kunne gå an å mene noe om forholdene i Midtøsten uten å bli beskyldt for antisemittisme.

Det er i den forbindelse viktig å understreke at det på begge sider er begått urett og derfor vil det alltid være et behov for å nyansere det bildet som ofte blir skapt av Israel i norsk presse.

PLO (Palestinas Frigjøringsorganisasjon) har i sitt charter (grunnlov) et punkt om at staten Israel skal utslettes. Selv om det i 1996 ble gjort et intensjonsvedtak om at

dette skal endres, er dette aldri blitt fulgt opp.

Irans president, Ahmadinejad, har også ved flere anledninger gjentatt sin forgjenger, Ayatollah Khomeinis oppfordringer om å fjerne Israel fra verdenskartet.

På bakgrunn av dette er det ikke rart at Israel forsvare seg med alle midler. Landets innbyggere har selvfølgelig også rett til å leve uten at de skal gå i en evig redsel for selvmordsbombere! Dette gir imidlertid ikke Israel rett til å etablere bosettinger i okkuperte landområder, eller å bygge det de kaller en beskyttelsesmur.

Vestbredden, Gazastripen og Sinaiørkenen

I Gaza er det et folk som har måttet tåle urett siden 1948, og verken Norge eller noen andre land har gjort særlig mye for å endre på den situasjonen.

Da FN proklamerte staten Israel, ble de araberne som var igjen i det området som skulle bli staten Israel, lovet at de skulle få beholde rettighetene sine og få være trygge.

Men etter kort tid jaget israelske terrororganisasjoner dem fra eiendommene sine. Da vedtok FN at alle dem som måtte flykte, skulle få lov til å vende hjem igjen. Men dette fikk de aldri oppleve. Da FN vedtok at de skulle få kompensasjon for tapet de hadde hatt, skjedde det heller ingenting.

Etter krigen i 1967 – seksdagerskrigen – okkuperte Israel blant annet Vestbredden, Gazastripen og Sinaiørkenen helt fram til Suezkanalen. De overtok også Øst-Jerusalem, som er hellig både for kristne, jøder og muslimer, slik at hele denne byen ble lagt under israelsk styre.

Etter dette kontrollerte Israel områder

som var fire ganger større enn det som FN-planen opprinnelig hadde gått ut på. Igjen protesterte FN og krevde at Israel måtte gi fra seg områdene. Israel vendte nok en gang det døve øret til, og verdenssamfunnet godtok det.

Det er blant annet denne uretten som gjør at palestinerne lever i flyktingleire på Vestbredden og i Gaza. Det er en helt uverdigg situasjon! De har ikke nok mat, de har ikke nok vann, ikke medisiner og de har nesten ikke strøm.

I en slik setting tør jeg nesten ikke tenke på hvilke forhold kronisk syke, og funksjonshemmede har det.

Elektrisitetsverkene som var i Gaza, har militærmakten Israel ødelagt. Disse er erstattet med et elektrisitetsverk som er plassert i Israel slik at de kan kontrollere forbruket.

På Gazastripen, som er et av verdens tettest befolkede områder, vokter militærmakten Israel hver meter av grensen både på land og mot Middelhavet og sørger effektivt for at befolkningen blir holdt under oppsikt. Israel har dermed full kontroll over hva som kommer inn og ut fra Gaza.

Israel har forvandlet Gaza til verdens største fengsel. Muren, blokaden og nye bosettinger viser at dialog ikke fører fram, først og fremst fordi vage fordømmelser fra verdenssamfunnet ikke endrer Israels politikk.

Situasjonen er uholdbar; verken Røde Kors eller FN har adgang til området uten godkjenning, og uansett slipper de ikke inn i tilstrekkelig antall.

Da Israel bombet FNs hovedkvarter i Gaza, var det helt sikkert ikke tilfeldig at det som ble ødelagt var matvarelageret og medisindepotet.

Hvor lenge skal verden lukke øynene for den uretten som blir begått?

Problemene blir ikke løst ved at Israel trekker seg ut av Gaza. Palestinerne må få tilbake de landområdene som Israel har okkupert. For øyeblikket er det nesten ingenting igjen av det landområdet som palestinerne ble lovet av FN i 1948.

Jeg tror ikke Gud gjør forskjell på israeler eller palestiner, og for Ham er det ikke slik at de, som ifølge Bibelen er Guds utvalgte folk, har rett til å undertrykke palestinerne!

Palestina må bli en fri og trygg stat, og den muren som Israel har satt opp må rives! Sist, men ikke minst må de israelske bosetterne forlate de områdene der de befinner seg.

Hvis ikke dette skjer, blir det verken et fritt Palestina eller rettferdighet for det store flertallet i Midtøsten.

Rapport

om kartlegging av kommunale råd for funksjonshemmede i Hordaland og Rogaland

Regionskontoret har lenge sett behovet for å få en oversikt over de kommunale rådene for funksjonshemmede i regionen. Rapporten har ikke hatt som målsetting å se om loven og dens retningslinjer er blitt fulgt. Hensikten har vært å få en oversikt som viser følgende:

Tekst: Alf-Are Skog

Tabell 3.0		numerisk verdi		% verdi	
En oppsummering av kartleggingen		Hordaland	Rogaland	Hordaland	Rogaland
antall kommuner		32	25		
3.a	ant kommuner hvor SAFO er i rådet	21	11	66	44
3.b	ant kommuner hvor FFO er i rådet	14	9	44	36
3.c	ant kommuner uten tilknytning til SAFO/FFO	11	13	34	52
3.d	ant medlemmer i kommunale råd	168	150		
3.e	ant medlemmer i kommunale råd med tilknytning til SAFO	35	17	21	11
3.f	ant medlemmer i kommunale råd med tilknytning til FFO	30	19	18	13
3.g	ant medlemmer i kommunale råd med tilknytning til ANNET	41	43	24	29
3.h	Ukjent (uten oppgitt tilknytning)	62	71	37	47
3.i	ant medlemmer med e-post adresse	62	77	37	51
3.j	sekretariat -	10	8	31	32
3.j	arbeid i rådet	2	4	6	16

Tabellen viser at det er 11 kommuner i Hordaland og 13 i Rogaland hvor SAFO og FFO ikke er med i rådet. For Hordaland gjelder det: Eidfjord, Fedje, Fusa, Jondal, Masfjorden, Modalen, Samnanger, Sveio, Tysnes, Vaksdal og Ullensvang. For Rogaland: Bjerkheim, Bokn, Finnøy, Forsand, Klepp, Kvitsøy, Rennesøy, Sandnes, Sauda, Suldal, Time, Utsira og Vindafjord. Kun 10 av 32 kommuner i Hordaland oppgir å ha en form for sekretariatet som skal ivareta og følge opp saker rådet tar opp eller mottar til uttalelse. For Rogaland er det 8 av 25 kommuner. I Hordaland er det 2 av 32 kommuner som melder om arbeid som rådet har vært engasjert med. For Rogaland er tallet 4 av 25 kommuner. Arbeidet knytter seg til: økonomisk, administrativ karakter, uttalelse til ulike høringer, tilgjengelighets spørsmål, brukerundersøkelser rettet mot omsorg/rehabilitering, planer innen omsorgstjenesten, legetjeneste, psykisk helse etc, handlingsplan for universell utforming, arbeidet med å få flere reserverte h-parkeringsplasser, engasjert i kultursaker, eldre politisk program, ulike helsetilbud som bading/utflukter, trafikkurs for eldre.

Les hele rapporten på <http://www.nhf.no> under regioner nhf sørvest

Til brukerens beste?

Sandnes kommune er i ferd med å etablere en institusjon for personer med utviklingshemming og psykiske lidelser på Vatne. Dette har satt sinnene i kok på Nord-Jæren.

Tekst: Rolf Østbo

På papiret skulle dette være en rimelig lett sak å avklare, både når en tar utgangspunkt i Ansvarsreformen og det faktum at et samlet Storting har gått imot å bygge en kommunal særomsorgsinstitusjon.

Problemet er at det som kommer som råd fra regjering og storting ikke har så mye å si. Det viser seg nemlig at kommunene kan gjøre som de vil, de kan til og med bygge institusjoner som sentrale styringsorganer ikke vil ha.

NFU (Norsk Forbund for Utviklingshemmede) stevnet i sakens anledning Sandnes kommune for retten. Grunnen til dette var at forbundet mente at det å bygge 24 boliger sammen var å regne for en institusjon i strid med HVPU-reformen. Heldigvis tok Sandnes kommune til fornuft, og saken endte med forlik.

At saken endte med forlik var NFU svært tilfreds med, og de uavhengige sakkyndige vurderingene som ble lagt fram for retten, var alle samstemte om NFUs syn på det botilbudet denne institusjonen representerer. Alle vurderingene konkluderte med at Sandnes kommunes nybygg, som allerede omtales som Bruk-

erblokka, står langt fra sentrale føringer og intensjonene om normalisering og integrering.

Forbundsleder i NFU, Jens Petter Gitlesen, sier i en kommentar til magasinet Selvsagt, at dette er sortering av mennesker ut fra diagnose og funksjonssnivå. Dette byggeprosjektet strider mot alle intensjoner! Gitlesen sier videre at det institusjonspreget mange nye boligtilbud har, i og med at det ikke blir tatt individuelle hensyn, er et gufs fra tidligere tider.

Det kan synes som om Sandnes kommune kun har hatt fokus på behovet for foresattes avlastning, mens brukernes (beboernes) behov ser ut til å være glemt. Hvis det var så enkelt, var det jo bare å bygge boliger, få på plass personale og anse saken som løst.

Det å sette brukeren i sentrum krever imidlertid en helt annen grad av planlegging enn det kommunen har utvist til nå!

Jeg er ikke i tvil om at de fleste har forståelse for at mennesker i en krevende omsorgssituasjon vil være glade for å få plass til sitt barn i en kommunal omsorgsbolig. Men ikke for enhver pris!

Det kan ikke være slik at kommunen skal diktere hvilket tilbud som skal gis.

Hvis det er slik at Sandnes kommune nærmest stiller med et ultimatum som sier at brukerne må ta til takke med tilbudet som blir presentert, er det ikke til å tro!

Poenget er at med et slikt botilbud må det være kommunens plikt å sørge for at brukerne får et individuelt tilpasset opplegg som i størst mulig grad garanterer et godt og trygt liv.

Like viktig er det at brukerne får et tilbud som ivaretar fremtidige behov også når foresatte ikke lenger er i stand til å følge opp sine forpliktelser.

Det som gjør denne saken både sensitiv og vanskelig er det faktum at utviklingshemmede skal bo sammen med mennesker med psykiske lidelser. Hva er det som tilsier at dette er hensiktsmessig?

Hittil har alt for mange til nå dratt i hver sin retning. Samarbeid og åpenhet er stikkord, og hvis det kan legges til rette for en åpen dialog mellom kommunen på den ene side, og foresatte/brukere og avlastningstjenesten på den andre, kan mye bli annerledes.

Også i Sandnes.

Men da må brukeren i sentrum så fort som mulig!

Bilfører 65+

OPPFRISKNINGSKURS for bilførere over 65 år!

I samarbeid med Statens vegvesen Rogaland, Stavanger starter oppfriskningskurs for 65+ på flere steder i fylket.

Lær om de nye trafikreglene, rundkjøring, kryss, hvordan «lese» trafikken, kompensering for alderen m.m.

Kursets mål er å gjøre deg til en tryggere og bedre bilist samt gi deg økt mobilitet, frihet og glede i trafikken. **NB! Ingen mister førerkortet!**

Vi arrangerer flere kurs fordelt på flere steder i fylket, både vår og høst. Ta kontakt med det lokale Folkeuniversitetet, eller med Statens vegvesen ved Per Eirik, telefon 51 91 16 84-958 38 940, for å få vite mer.

MELD DEG PÅ DU OGSÅ!

Statens vegvesen
Rogaland

Folkeuniversitetet

HAUGESUND SANITETSFORENING
revmatismesykehus as

Karmsundsgaten 134, 5528 Haugesund

Sentralbord: 52 80 50 00

Telefaks: 52 80 50 09

www.hsr.as

**Livstyrketrening • Rehabiliteringsopphold
Læringsopphold**

Erstatningsrett Advokatfirma Rekve, Mitsem & Co DA

Pb. 30, 4001 Stavanger. www.rekve-mitsem.no
firmapost@rekve-mitsem.no
Tlf. 51 53 00 00 Fax. 51 53 00 01

Trygghet og komfort for hele familien

Nesten uansett hvor stor familie du har, er Mercedes-Benz Vito en flerbruksbil som gir deg masse plass og komfort. Og med listen av ekstrautstyr kan du tilpasse bilen slik at den passer nøyaktig ditt bilbehov. Du kan velge mellom tre ulike lengder og inntil 9 seter. Motoralternativene er siste genera-

sjons CDI-dieselmotorer fra 116 til 150 hk. Du kan velge mellom 6-trinns manuell gir-kasse eller 5-trinns automatgir-kasse som gir optimal kraft og driftsøkonomi. Vito kan også leveres med det overlegne 4-hjulstrekk-systemet 4MATIC. www.mercedes-benz.no

Mercedes-Benz

Gj. forbruk Vito 111; 0,86 l/mil. Co2-utslipp 227 - 254 g/km. Importør Bertel O. Steen as. Finansiering Bertel O. Steen Finans AS.

Bertel O. Steen

Bertel O. Steen Rogaland AS, Vassbotnen 9, 4069 Stavanger, tlf. 51 70 70 70. www.bosrogaland.no
Bertel O. Steen Bergen AS, Ekraveien 27, 5261 Indre Arna, tlf. 55 39 31 00 - www.bergen.bos.no

Brukerrepresentanter fra NHF i ulike råd og utvalg

Tekst: Anne-Berit Kolås

I de fleste av disse rådene og utvalgene foregår oppnevning gjennom SAFO (Samarbeidsforum Av Funksjonshemmedes Organisasjoner), men vi velger likevel å presentere navnene på dem som har sitt utgangspunkt i NHF.

Når det gjelder medlemmer i kommunale råd har vi ikke greid å skaffe en fullstendig oversikt, så om du føler du mangler på listen er vi veldig glad om du gir oss beskjed.

Sted

NAV Hordaland
NAV Hjelpemiddelsentralen Hordaland
NAV Rogaland

Helse Vest: fra 01.08.10
Helse Fonna
Helse Bergen: fra 01.08.10
Haraldsplass Diakonale

Hordaland Fylke
Rogaland Fylke

Kommuner Hordaland

Bergen kommune
Bømlo kommune
Lindås kommune
Meland kommune
Os kommune
Stord kommune
Voss kommune
Øygarden kommune

Kommuner Rogaland

Hjelmeland kommune
Hå kommune
Karmøy kommune
Klepp kommune
Randaberg kommune
Sandnes kommune
Sola kommune
Stavanger kommune
Time kommune

Navn

Ingeleiv Haugen med vara Alf-Are Skog
Alf-Are Skog med vara Ingeleiv Haugen
Harda Løvoll

Vara: Anette Jæger
Nils Magne Kloster, vara Ragnar Nesheim
Anne-Berit Kolås vara: Hjerdis Dahle
Tore Eugen Hansen, vara: Marit Haukeland

Harald Norheim
Anne Marie Auestad

Kari Johannessen
Arthur Nesse
Svein Arne Vabø
Anne-Berit Kolås (Tore Eugen Hansen)
Harald Norheim
Ove Sandnes (Hilde Hannevig Aarland, Palmar Olav Løkingholm)
Björg Holm, (Sissel Hole)
Bente Notnes

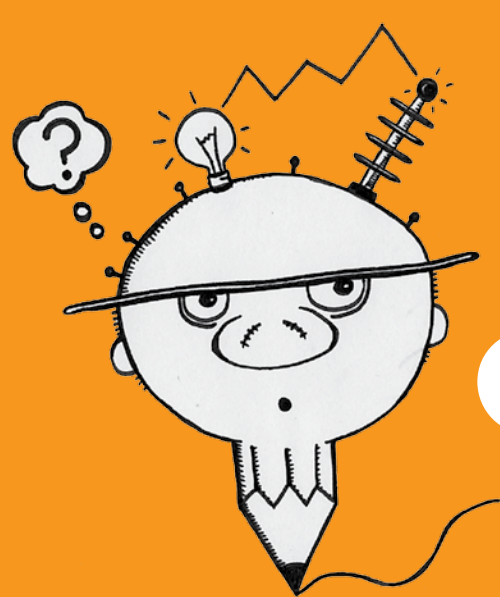
Bente Leivestad
Kristian Bore
Edna Blø
Sissel Løchen (Felles råd med Time)
Tone Edvardsen
Anne Gravdal
Per Åge Øgland
Anne Marie Auestad
Sissel Løchen (Felles råd med Klepp)

Sudoku Sørvesten Lett

2		7	6			5		4
1					5	8		7
	6				4		2	3
		3		8	2		9	
7			9		6			8
	9		5	3		4		
6	8		2				3	
9		5	4					6
3		1			9	7		5

Løsning Sudoku Vanskelig

9	6	5	3	8	4	7	2	1
1	4	3	5	7	2	8	6	9
2	7	8	6	1	9	3	5	4
7	5	4	8	3	1	6	9	2
6	2	1	7	9	5	4	3	8
8	3	9	2	4	6	1	7	5
3	1	6	9	5	8	2	4	7
4	9	7	1	2	3	5	8	6
5	8	2	4	6	7	9	1	3

Gjett - rett

og vær med i trekningen av et gavekort til en verdi kr 500

Spørsmål

- 1 Hva heter Bergens skytshelgen?
- 2 Hva heter Stavangers skytshelgen?
- 3 Hvem regnes som Bergens Grunnlegger?
- 4 Er det Hordaland eller Rogaland som har grense til Telemark?
- 5 Hvem var ordfører i Bergen i januar 2000?
- 6 Hva heter Rogalands lengste elv?
- 7 Hvilket kallenavn hadde fotballspilleren Roald Jensen?
- 8 Hvilket år var Bergen Europeisk kulturhovedstad?
- 9 Hva heter Bergens vennskapsby i Danmark?
- 10 Hva heter Rogalands største øy?
- 11 Hvilket år var Bergen vertsby for den internasjonale finalen i Melodi Grand Prix?
- 12 Hvor ligger Norges eneste bevarte Middelalderkloste?
- 13 Når ble festspillene i Bergen arrangert for første gang?
- 14 Hvilken kommune i Rogaland har størst areal?
- 15 Hva heter Branns supporterklubb?
- 16 I 1349 kom svartedauden til Norge. Til hvilken by kom skipet med sykdommen, som tok livet av over 40% av Norges befolkning?
- 17 Hva heter Vikings supporterklubb?
- 18 Når vant Brann sitt siste seriegull i fotball?
- 19 Hva heter Bergens eneste bryggeri?
- 20 Hvilket år åpnet akvariet i Bergen?
- 21 I 1921 fikk en person fra Stavanger Nobels Fredspris. Hvem snakker vi om?
- 22 Hvilket år fikk Stavanger sitt Bispesete?
- 23 Hva het boreriggen som grunnstøtte ved Fedje i Hordaland i 1976?
- 24 Når ble Universitetet i Bergen åpnet?
- 25 Når ble Universitetet i Stavanger åpnet?

Frist for innlevering av spørre konkurransen er fredag 15 oktober
Svar sendes innen den tid til NHF Sørvest, Østre Nestunvei 20, 5221 Nesttun

SOLIDARITETSTANKEN

det handler om å stå sammen!

Hvis jeg skal forsøke meg på en definisjon av hva jeg legger i begrepet Solidaritetstanken, tenker jeg at vi må arbeide sammen for å snu de negative tendensene NHF sentralt og regionalt opplever når det gjelder økonomi og medlems-rekruttering! Vi må rett og slett forandre vokabularet vårt fra å si "de" til å si "vi".

Tekst: Rolf Østbø

Når et medlem sier "vi", er det som regel eget lokallag det siktes til. Hvordan skal vi snu dette til at "vi" også er regionen, eller NHF sentralt?

Når økonomien gjør at tillitsvalgte og ansatte må lete med lys og lykter etter salderingsposter og noen ganger skjære helt inn til beinet, er det "vi" som må gjøre noe. Ikke "de"!

Når organisasjonen opplever motgang fordi vi ikke makter å forsterke oss selv gjennom innmeldinger av nye medlemmer, er det ikke forbundsleder og sentralstyret som har et problem. Ikke regionleder og regionstyret heller. Vi har et problem.

Vi må begynne å bry oss om hverandre i et større perspektiv. Vi må aldri bli oss sjøl nok. Det vi trenger er medlemmer som er villige til å ta i et tak for hele organisasjonen!

Dette gjelder selvsagt på alle nivåer i organisasjonen, og det kanskje viktigste bidraget vil skje den dagen NHF sentralt begynner å ta lokallagsleddene på alvor!

Den neste utfordringen mener jeg er helt innlysende: Når skal lokallagene forstå at det er de som skal bidra til å understøtte regionen, og ikke omvendt?

La det aldri være tvil om at det fra sentralt og regionalt hold er oppriktig glede over at en del lokallag, gjennom arv, har fått muligheten til å ha en solid økonomi. Det samme gjelder de lokallagene som gjennom bingoaktiviteter

og andre driftige tiltak har opparbeidet seg penger på bok.

Som en kan glede seg over at noen har mye penger og en sunn økonomi, er det grunn til bekymring over alle dem som sliter med minustegn foran tallet som står på bunnlinjen.

Derfor må vi tørre å ta en debatt om disse tingene uten at noen skal tro at det opereres med en skjult agenda!

Det er her Solidaritetstanken slår inn. Slik jeg ser det, hadde det vært mye bedre om en lokallagsleder hadde tatt kontakt med et medlem i regionstyret for å komme med konstruktive forslag om medlemsrekruttering og økonomi, i stedet for det evinnelige maset den ene eller andre veien om kroner og beløpsstørrelser!

Det viktigste for organisasjonen akkurat nå, er å kunne ta grep for å øke medlemsrekrutteringen, skape trivsel og ha vyer om inntektsbringende tiltak!

Solidaritet handler sjelden om penger! Solidaritet handler om samhold, felles interesser og om å stå last og brast sammen om noe!

Solidaritet handler om å være med i det fellesskapet som NHF er for sine medlemmer. Solidaritet er det privilegium å være en liten brikke i en organisasjon som med sitt langsiktige og målrettede arbeide gjennom generasjoner har vært med på å påvirke myndighetene til å gjøre Norge til et bedre sted å vokse opp i for alle!

I et snevert perspektiv kan vi si at når

NHF Sørvest		1	2	3	
4	5	6			
7					
8					9
	10			11	
12				13	
	14		15		
	16		17	18	
		19			

Kryssord

Vannrett:

2) Mannsnavn 4) Statsminister i Israel 7) Kampteknikk 8) Etterlikne 10) Havbukt 11) Donere 12) Jupiters hustru 13) Pronomen (omvendt) 14) Konsonanter 16) Dyret 19) Retning.

Loddrett:

1) Kvinnenavn 2) Labb 3) Handlekraft 4) Til vinterbruk 5) By i Tyskland 6) F ornuft 9) Mannsnavn 15) BAR 17) Naboer 18) I 2 vannrett.

vi uttaler oss som enkeltmedlemmer i organisasjonen Norges Handikapforbund, bruker vi ordet "vi".

Hva mener jeg så med uttrykket "I et snevert perspektiv"? Jo, at vi snakker om oss som gruppen funksjonshemmede, hvis ønsker og behov er helt enestående og ikke angår andre.

I et større perspektiv kan vi bruke eksempelet om at Norge gir én prosent av bruttonasjonalinntekt som et uttrykk for solidaritet. Kall det gjerne et beskjedent bidrag til en rettferdig fordeling.

Den største trusselen mot vår egen velferd er ikke skatt på formue, eller høyere bensinpriser. Fattigdom og krig andre steder i verden har langt mer alvorlige konsekvenser også for det som skjer her hjemme.

Et eksempel på det, er at så mye som 90 prosent av narkotikaen som flyter i Oslo etter all sannsynlighet kommer fra fattige bønder i Afghanistan.

Derfor er det viktig å erkjenne at vi ikke må være oss selv nok. Når vi, relativt sett, har det så godt som vi har det med velferdsordninger til langt oppover ørene, er det vanskelig å unngå at vi noen ganger kan bli sett på som navlebeskuende.

For all del, det er mye å rette på i velferdsstaten, ikke minst for vår gruppe som gang på gang blir brukt som salderingspost når godene skal fordeles. Men det er en himmelropende forskjell på våre krav kontra det å bli stuert sammen bak stengsler og i ruiner der det er mangel på både mat, vann, elektrisitet og omsorg!

Har vi vært flinke nok til å løfte blikket for å se om det er noe vi kan bidra med for våre funksjonshemmede søstre og brødre i områder av verden der krig og fattigdom råder? Hva kan vi bidra med?

Når alt kommer til alt handler det om å ha perspektiv på det vi driver på med. Klarer vi det, klarer vi kanskje også å skille det vesentlige fra det uvesentlige her hjemme!

Lei av lang kø?

Privat legesenter med røntgen og MR - alt under ett tak

Allmenn lege	Nevrologi - Hodepine - Migrene
Legevakt	Kvinnesykdommer - Gynekolog
Kreftsykdommer - Onkolog	Fødselshjelp - Jordmor
Revmatiske sykdommer - Revmatolog	Reisemedisin - Vaksine
Hormonsykdommer - Endokrinolog	Generell Kirurg
Hudsykdommer - Dermatolog	Naprapat
Urinveissykdommer - Urolog	Psykiater
	Psykolog

 KOLIBRI MEDICAL

Trim Towers - Larsamyrå 18 - 4313 Sandnes - 52 69 69 69 - www.kolibrimedical.no

HØSTENS KURS

Tekst: Vigdis Hope

Likemann knyttet til rehabilitering, 18-19. September

Sted: Quality Airport Hotel Stavanger, Sola
På kurset vil deltakerne få informasjon og veiledning om hvor rehabiliteringsinstitusjoner i Helse Vest finnes, regler for arbeidsavklaringspenger, kommunale tiltak etter samhandlingsreformen etc. Her er det viktig å trekke grensen mellom det å være likemann og det offentliges ansvar.

Målgruppen for samlingene er både de som allerede utfører likemanns og rettighetshjelp i regionen, samt nye personer til tjenesten.

Deltakeravgift: kr. 500.- pr. deltaker.

Påmeldingsfrist: 3. september 2010

Grunnkurs likemannsarbeid, høsten 2010

Sted: Nesttun og Bryne

Det blir en samling i hvert fylke og dette må sees på som et innledende kurs i likemannsarbeid. Det er plass til maksimum 10 deltakere på hver samling.

I slutten av august vil endelig dato for samlingene bli publisert på vår hjemmeside: nhf.soerwest@nhf.no
Lederkonferanse/høstkurs 2010, 30-31 oktober

Sted: Hordaland

Tema for kurset vil være fysisk tilgjengelighet i kommuner i regionen. Bli kjent med aktuelle paragrafer i "Diskriminerings og tilgjengelighetsloven (DTL) og hvordan disse kan brukes i påvirkningsarbeid.

Målgruppen for kurset er tillitsvalgte i NHF Sørvest, fortrinnsvis leder og nestleder.

Deltakeravgift: Kr. 1100.- pr. deltaker

Påmeldingsfrist: 15. Oktober 2010

Ønsker du å delta på kurs?:

Medlemmer som ønsker å delta kan ta kontakt med eget lokal/landsforeningslag og undersøke muligheter for å få dekket egenandelen. Direktemedlemmer tar kontakt med regionskontoret.

NHF Sørvest håper at alle lokallag vil være representert på våre kurs og samlinger.

Vi oppfordrer om at lokallag sender en erfaren og en "ny og kommende" på arrangementene. Dette vil bidra til at nye krefter kommer til!

For ytterligere informasjon om kursene i regi av NHF Sørvest. Ta kontakt med meg på e-post: vigdis.hope@nhf.no

ALF

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

HBF

Handikappedes Barns Foreldreforening

LARS

Landsforeningen for Ryggmargskadde

LFN

Landsforeningen for Nakkeskadde

LFPS

Landsforeningen for Polioskadde

LFS

Landsforeningen for Slagrammede

LKB

Landsforeningen for Kvinner med Bekkenløsningsplager

78.000 funksjonshemmede ønsker jobb

De utgjør en firedel av alle funksjonshemmede som ikke er i jobb her i landet. Totalt er 325.000 funksjonshemmede i Norge uten jobb. Av disse er det 24 prosent som ønsker å komme seg i arbeid.

Sysselsettingen blant funksjonshemmede er på 43,6 prosent, mens den for befolkningen samlet sett ligger på 74,6 prosent. Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) mener at det er myndighetene som har skylden for dette.

Norges Handikapforbund Sørvest - alfabetisk lokallagsliste

ALF HORDALAND

Fred Gunnar Eide
Hylkjebakken 12
5109 Hylkje
99 35 88 86
fgu-eid@online.no

ALF ROGALAND

Bjarne Kapstad
Krosshaugveien 3
4085 Hundvåg
906 96 025
bkapstad@online.no

HBF HORDALAND

Jørgen Titlestad
Parkveien 4b
5007 Bergen
55 31 59 22
415 64 916
hordaland@hbf.no

HBF ROGALAND

Mette Mæland Aske
Dykjelveien 11
4032 Stavanger
954 92 002
993 962 07
Mette.aske@lyse.net

HORDALAND POLIOLAG

Svein Johan Johannessen
Nordåsgrenda 80
5235 RÅDAL
55 13 19 65
sveinjohannessen@yahoo.no

ROGALAND POLIOLAG

Kjell Inge Bringedal
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
52 22 18 86
909 17 522
kbrin@broadpark.no

LARS HORDALAND

Marius Loftheim
Helgesensgt. 4
5003 Bergen
55 31 22 64
loftheim@gmail.com

LARS ROGALAND

Geir inge Sivertsen
Fjogstadveien 94
4329 Sandnes
917 77 639
ginsive@online.no

LFA HORDALAND

Gisle Hagenes
Kyrkesteinvn 15
5357 Fjell
56 33 62 51
906 65 642
gihage@online.no

LFN HORDALAND

Hjørdis Karin Dahle
Vågedalen 35
5163 Laksevåg
53 50 34 47
Hjørdis.dahle@gmail.com

LFN ROGALAND

Kontakt regionskontoret

LFS HORDALAND

Hans Henrik Tøsdal
Nygårdsmøyren 1
5164 Laksevåg
91866074
hans@avantic.no

LFS ROGALAND

Fung.leder Helge Høvik
Stortuvegen 8
4260 Torvastad
52 83 93 94
hehoevik@online.no

LKB HORDALAND

Mona N. Turøy
Nedbergeev. 30
5178 Loddefjord
928 33 670
mona@lkbhordaland.no

NHF BERGEN

Astrid Haugstad Tangerås
Postboks 93 Nesttun
5852 Bergen
934 07 420
Astrid.tangeras@vital.no

LKB ROGALAND

Inger Marie Tjøstheim
Rødstillkveien 1
4049 Hafrsfjord
917 71 029
ingermot@lyse.net

NHF BØMLO

Arthur Nesse
Leilighet Sjukeheimen
5430 Bremnes
53 42 53 51
aashus@online.no

NHF FUSA

Marit Holmefjord Solvang
Holdhus
5640 Eikelandssosen
412 15 911
maritehs@gmail.com

NHF HÅ

Kontaktperson Kristin Bore
Rothaugane 7
4362 Vigrestad
51 43 74 73
kristian.bore@lyse.net

NHF KARMØY

Kjell Inge Bringedal
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
52 22 18 86
909 17 522
kbrin@haugnett.no

NHF KLEPP OG TIME

Sissel Løchen
Arne Garborgsvei 16
4340 Bryne
51 48 87 13
sissel.loc@c2i.net

NHF KVINNERAD

Nils Magne Kloster
Heibråte 1, 5454 Sæbøvik
53 47 63 93
nilsmagne.kloster@knett.no

NHF MELAND

Anne-Berit Kolås
Fosseskarvegen 73
5918 Frekhaug
56 17 08 06
kokolaas@online.no

NHF NORD-ROGALAND

Åse Kallevik
5514 Haugesund
52 71 81 61
aas-kall@online.no

NHF OS

Maria Christine Dressel
Kuhnleveien 103, 5200 Os
56 30 04 45
madress@online.no

NHF SANDNES

Per Langeland
Bruelandsenteret
Ganddalsveien 1
4307 Sandnes
51 68 74 47
482 43 046
Per.langeland@c2i.net

NHF SOTRA

Kontakt regionskontoret

NHF STAVANGER

Anne Marie Auestad
Børeringen 9
4085 Hundvåg
906 00 739
52 90 21 92
am.auestad@getmail.no

NHF STORD

Hilde Hannevig Årland
Bandadalen 11
5417 Stord
53 41 33 29
hihuset@online.no

NHF ULVIK

Björg Midtbø
Øvre Paradis 25
5730 Ulvik
56 52 63 42

NHF VOSS

Björg Holm
Teigabrekko 14
5700 Voss
56 51 41 95
bjoergho@online.no

NHF ØYGARDEN

Magne Ingvald Rossnes
Rotevågsøy
5336 Tjeldstø
56 38 91 91
magross@online.no

NHFU SØRVEST

Svenn Endre Hannevig
Bandadalen 11
5417 Stord
994 47 323
se-hannevig@hotmail.com

A D V O K A T E N E

*Tengs-Pedersen, Ueland,
Sæther & Birkeland*

MNA

Vågsgt. 42, 4306 Sandnes

Tlf. 51 66 50 20 Fax. 51 66 76 12

STAVANGER
B O L I G B Y G G E L A G

STAVANGER
BOLIGBYGGELAG

Stavanger Boligbyggelag

Løkkeveien 51.

Postboks 88 Sentrum, 4001 Stavanger

Telefon: 51 84 95 00

Telfax: 51 84 95 05

www.boligbyggelaget.no

ABB

Power and productivity
for a better world™

Har du noen gode BPA-erfaringer?

I forbindelse med Mitt Liv-kampanjen og at NHF skal opprette en egen BPA-nettside for å styrke kampen for rettigheten, har vi behov for å ha vise til gode BPA-erfaringer. Vi forsøker derfor å samle noen gode eksempler fra folk som har BPA og er fornøyde med ordningen. Skriv kort om dine positive BPA erfaringer, for eksempel hvordan BPA har bidratt til mer

selvstendighet og deltakelse. Eller kvalitetsforskjeller mellom før og etter BPA. Historiene kan godt være anonyme. Vi skal bruke dem både i forbindelse med BPA-kampanjen og for å ha dem på våre nettsider. Historiene sendes til Gladys Sanchez i NHFs Samfunnsavdeling, gladys.sanchez@nhf.no eller Norges Handikapforbund, Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo.

Sudoku Sørvesten Vanskelig

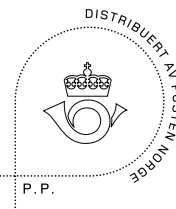
				8				1
		3	5	7		8	6	
			6		9		5	
						6	9	2
		1				4		
8	3	9						
	1		9		8			
	9	7		2	3	5		
5				6				

Løsning Sudoku Lett

2	3	7	6	9	8	5	1	4
1	4	9	3	2	5	8	6	7
5	6	8	1	7	4	9	2	3
4	5	3	7	8	2	6	9	1
7	1	2	9	4	6	3	5	8
8	9	6	5	3	1	4	7	2
6	8	4	2	5	7	1	3	9
9	7	5	4	1	3	2	8	6
3	2	1	8	6	9	7	4	5

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE

Returadresse:
Norges Handikapforbund Sørvest
Postboks 93 Nesttun, 5852 Nesttun

RELOAD.NO

Hvorfor er du så taus?

Få ting gjør oss mer urolige enn at noen vi kjenner forandrer seg uten at vi forstår hvorfor. Følelsen av at noe er galt, uten en naturlig årsak, kan være skremmende. Kan det være en psykisk lidelse?

Ring TIPS hvis du vil hjelpe. Her møter du erfarne fagfolk som vil gi råd om hvordan du får hjelp og behandling hvis det er nødvendig.

TIDLIGE TEGN PÅ PSYKOSE

- isolerer seg → sover dårlig → tristhet → angst
- konsentrasjonsvansker → forsømmer hygiene, jobb eller skole
- ekstremt opptatt av temaer som døden, politikk eller religion
- store humørsvingninger → hører stemmer
- snakker usammenhengende → føler seg forfulgt eller styrt av andre

Stavanger Universitetssjukehus
Helse Stavanger HF
Psykiatrisk divisjon

TIPS
TIDLIG OPPDAGELSE OG
BEHANDLING AV PSYKOSER

51 51 59 59
hverdager 08.00-15.00
www.tips-info.com

SØK HJELP SÅ RASKT SOM MULIG - DA ER SJANSEN STØRST FOR Å BLI FRISK